

VAPAA-AJATTELIJAIN LAUSUNTOJA

Vapaa-ajattelijain toimintaan uskonnottomien etu- ja ihmisoikeusjärjestönä kuuluu antaa pyydettyjä lausuntoja sekä omaehtoisia kannanottoja. Alla viime vuoden ja alkuvuoden lausumia:

Valmiuslakiin tarkennettava kirkkorakennusten asema

Valmiuslain uudistuksessa olisi hyvä selvittää voidaanko esimerkiksi kirkko tai valtakunnansali pakko-ottaa käytettäväksi onnettomuuden uhrien hoitamiseen tai muuhun välttämättömään tarkoitukseen.

...

Kansalaisuuskokeeseen myös vapaus uskonnosta

Kokeessa tulisi näkyä uskonnonvapaus ja erityisesti vapaus uskonnosta: kukaan ei ole velvollinen harjoittamaan vierasta uskontoa, eikä mihinkään uskontokuntaan tarvitse kuulua ja uskonnollisesta yhdyskunnasta saa erota. Suomalainen saa olla, ja usein on, ateisti. Kokeessa on hyvä mainita myös seksuaalivähemmistöjen oikeudet. Kokeen opiskelumateriaalissa on hyvä painottaa ettei uskonto oikeuta syrjintää.

...

Kommentteja Protun strategialuonnokseen

Mielestämme Protun strategian luonnos vaikuttaa leirien toteuttamisen ja

muun toiminnan kannalta hyvältä, hyvin jäsennellyltä ja fokusoidulta. Silti kysyimme kohdasta ”Rohkeasti sitoutumattoman aikuistumisen puolesta”, ylikorostaako se sitoutumattomuutta. Kysymys heräsi erityisesti nykytilanteessa, kun ihmisoikeuksia ja demokratiaa haastetaan avoimesti.

Kun Protun säännöissä ja toimitasuunnitelmissa arvot sekä ihmis- ja perusoikeusperusteisuus on linjattu, pitäisikö niistä olla silta strategiaan? Voisiko ainakin strategian johdannossa tai visio ja arvot -osassa mainita Protun sitoutuminen ihmis- ja perusoikeuksiin ja siten humanistisiin arvoihin?

...

Avioliittoon vihkimisen oikeus myös uskonnottomien järjestöille

Kun avioliitoista 60 prosenttia solmitaan siviilivihkimisenä ja osuus kasvaa edelleen, Digi- ja väestötietoviraston vihkipaikkojen sulkeminen 20 paikakunnalta heikentää vihkiparien palveluja kohtuuttomasti. Esitämme, että DVV korjaa tilanteen nopeasti perustamalla osa-aikaisia vihkipaikkoja paikakunnille, joista pysyvät palvelupiste poistettiin.

Tilanne nostaa esiin myös yhteisöjen vihkimisoikeuksien epäyhdenvertaisen tilanteen. Vihkimisoikeus on myönnetty peräti 130 uskonnolliselle yhdyskunnalle, joista osa on hyvin pieniä, mutta laki vihkimisoikeudesta

estää vihkimisoikeuden myöntämisen uskonnottomien yhdistyksille. Järjestöillä on vihkimisoikeus esimerkiksi Norjassa, Islannissa ja Ruotsissa. Sellainen halutaan myös Suomeen: syrjivä tilanne pitää korjata mahdollisimman pian lakimuutoksella.

...

Arvonimilaista poistettava kirkon erityisasema

Yksityiskohtana kohti yhdenvertaismuutosta Suomea tulisi arvonimiverolaista poistaa kirkkoa koskeva helpotus. Jatkossa arvonimet kirkossa työskenteleville tulisivat maksamaan saman kuin yhdistyksissä ja yrityksissä työskenteleville.

...

Vapaa-ajattelijat puolueille: aika valmistautua uudistuksiin 2027

Elokuussa 2025 Vapaa-ajattelijain liitto lähetti puolueille ehdotuksia: Valtion ja kirkon suhteen uudistamisen valmistelu tulee aloittaa tulevalla vaalikaudella. Tulee ottaa suunta siirtymiseen kirkon julkisoikeudellisesta erityisasemasta uskonnollisten ja muiden yhdyskuntien – ja siten ihmisten - yhdenvertaiseen kohteluun. Lisäksi esitimme nopeasti toteutettavia uudistuksia, kuten elämäntietomustiedon valinnan avaamista kaikille. Tähän asiaan palataan keväällä 2026.

